

عنوان مقاله:

بررسی گفتمان مکاشفه در «رساله لواط» عین القضاة همدانی بر اساس رویکرد نقشگرایی

محل انتشار:

فصلنامه عرفان اسلامی، دوره 15، شماره 58 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

عباسعلی وفایی - استاد تمام زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

فرشته میلادی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

«رساله لواط» یکی از آثار برگزیده در بستر مکتب عرفانی «کشف و شهود» است که در تبیین «مراتب مکاشفه» نگاشته شده است. در غلبه نظام گفتمانی مسلط بر اثر یعنی «گفتمان عشق شهودی و مکاشفه عیانی»، یکی از رویکردهای گفتمانی متمایز آن را باید در شیوه حضور مشارکین محوری گفتمان در قالب اضلاع سه‌گانه مثلث عشق جستجو کرد. عین‌القضاة همدانی با ارائه گفتمانی چندبعدی با محوریت «عاشق»، ارتباط متقابل وی با «معشوق» و واسطه‌گری «عشق»، سعی در بیان «عشق شهودی» با دیدگاه منحصر به فرد و شاعرانه خود دارد. با توجه به هدف غایی مولف از عشق شهودی، یعنی «مکاشفه عیانی»، «یکی شدن با معشوق» و در نهایت «فنا فی افعالی و صفاتی»، آنچه که در مورد عاشق اهمیت دارد «محو، فنا و اتحاد» است. از این رو این مشارک به اقتضای استعداد روحی خود در هر یک از مراتب مکاشفه، حالات عاطفی خاصی را تجربه می‌کند. در این پژوهش «توصیفی تحلیلی» سعی شده است با تأکید بر دستور نقشگرایی هلیدی، بارزترین حالات عاطفی موجود در متن نسبت به مشارک مرکزی گفتمان، در هر یک از مراتب مکاشفه براساس «التباس» و «تجلی ذات بلاکیف» بررسی شود.

کلمات کلیدی:

رساله لواط، گفتمان مکاشفه، دستور نقشگرایی هالیدی، تربیت غیرمستقیم مرید، حالات عاطفی، فنا فی افعالی و صفاتی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1311439>

